

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus XCVIII. De Forma Absolutionis, ejusque Ministro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

C A S U S XCVIII.

De forma Absolutionis ejusque Ministro.

Livius Pastor 1. In forma absolutionis omittit aliquando preces adjunctas, tō Ego & tō tuis. 2. Vel utitur solum his: Absolvo te, vel: Absolvo vestram dominationem. 3. Putat formam verificari non posse de peccatis semel remissis. 4. Absolvit sub conditione. 5. Repetit absolutionem, quoties pœnitens quid novi affert. 6. Absolvit non absolutum à censuris, vel inscium sua excommunicationis. 7. Absolvit complicem. 8. Dubitat, an possit absolvere absentem, vel eum qui misit peccata in scriptis. 9. An eum, qui distractus sine absolutione recedit, & adhuc est in Ecclesia, vel obviat in platea; an egrotum ante ades. 10. Quid si Confessarius non sit plenè ordinatus, vel in peccato. 11. Que scientia requiratur in Confessario. 12. Quid si dubiet de sua habilitate. 13. 14. Quid observandum Confessario circa rudes. 15. Adolescentes. 16. Ebriosos. 17. An possit negare vel differre absolutionem. 18. Quid si pœnitens sit in occasione peccandi. 19. Quid de consuetudinario. 20. Quid de molli emendationem desperante. 21. Quid de fornicario privato & publico. 22. Quid si Confessarius erravit, dicendo, contractum, votum, matrimonium esse invalidum, cum tamen sint valida, vel contrà; an errans circa obligationem restitutionis teneatur ipse restituere.

R. D. Jansen Pars II.

tueri; quid si sit Religiosus? Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid circa formam Sacramenti pœnitentiæ ejusque sensu?

R. Seqq. 1. Forma est ipsa absolutio, quam dat Sacerdos pœnitenti, consistit integraliter, & prout usurpatur ab Ecclesia, in his verbis: Ego te absolvo à peccatis tuis in nomine Patris, &c. præmittitur Misereatur; deinde elevatâ manu ad pœnitentem dicitur: Indulgentiam, &c. subjungitur: Passio Domini, &c. Hæc verba, uti & antecedentia, solum sunt de consilio; omittere in forma tō Ego, vel tō tuis, vel in nomine Patris, &c. ad summum est veniale, quia Ego satis exprimitur in absolvo, & tō tuis in particula te, & invocatio sanctissimæ Trinitatis & signum Crucis additur solum ex consuetudine Ecclesiæ, Laym. c. 3. & Rituale Rom. pro forma in necessitate assignat sola verba: Absolvo te ab omnibus censuris & peccatis, ubi tō omnibus non est de præcepto; imò juxta aliquos omitti debet, quia sæpè non remittuntur omnia venialia.

R. 2. Forma essentialis juxta D.Th. p. 3. q. 84. a. 3. Scot. in 4. d. 14. q. 4. & communio T. T. consistit in solis verbis: Absolvo te; tum quia ea sola exprimit Conc. Florent. & Trident.

R. Sess.

Sess. 14. c. 3. Tum, quia hæc verba se solis exprimunt personam iudicis, personam rei, & ejus absolutionem; & circumstantia personæ confitentis peccata sua satis determinat & significat absolutionem Sacerdotis cadere super peccata illius, licet id verba *Absolvo te* per se non exprimant. Plures hanc sententiam dicunt esse certam, sed immeritò; nam ad essentialiam formæ requiri hæc quatuor: *Absolvo te à peccatis*, valde probabiliter docent *Paludan. Sot. Wiggers, Bosco, Gormatz.* & alii apud *La Croix n. 633.* Ratio est, quia Christus *Joan. 20.* instituens hoc Sacramentum expressam fecit mentionem peccatorum, *quorum remisistis*; ergo sicut ex hoc, quod Christus instituens Baptismum expressam mentionem fecerit baptizantis & baptizati, item DEI unius & trini, omnes docent hæc determinatò significari debere per formam Baptismi, & non solum per circumstantias; ita in forma pœnitentiæ exprimi debet *absolutio à peccatis*, idque innuunt *Flor. & Trid.* per *tò &c.* cum dicunt, formam consistere in *Absolvo te &c. Conf.* Forma pœnitentiæ debet significare remissionem peccatorum; sed *tò Absolvo te* non significat remissionem peccatorum, quia illa verba sunt indifferentia ad significandam remissionem vel censuræ tantum, vel peccati tantum; sicut *tò comedo* est indifferens ut significet comestionem piscis vel carnis; si dicas, verba determinari per circumstantiam factæ confessionis & intentionem Ministri; contra

est: Christus non assumpsit circumstantias, sed verba ad significandum effectum Sacramentalem; & forma Extremæ Unctionis essentialiter exprimit peccata, dicit enim: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti, &c.* Ergo multò magis requiretur hoc ad formam pœnitentiæ, quæ directè ad remissionem peccatorum instituta est. Deinde si sufficiat peccata significari per circumstantias: ergo etiam sufficet sic significari personam absolvendi; ideoque si confessus dicat Confessario: Nunquid me absolvis? Et Confessarius respondeat: Ita, *tò ita* sufficet, quia in circumstantiis & ex intentione proferentis significat idem quod *Absolvo te à peccatis*. Ex dictis patet, *tò à peccatis* sine peccato mortali omitti non posse, quia Sacramentum exponitur periculo nullitatis. Idem videtur, si omittatur *tò te*, & dicatur: *Absolvo à peccatis tuis*, vel adhibeatur forma, quæ non habeat vim sententiæ judicialis, vel saltem est dubia, ut: *Mundo te à peccatis*, vel dicatur in optativo: *Absolvat te Deus, absolvat te Christus, &c.* vel deprecative: *O Jesu! absolve hunc, &c.* Contra valet absolutio, si dicas: *Absolvo vestram dominationem, excellentiam, majestatem; item: Remitto tibi tua peccata, quæ verba sunt æquivalentia.* 3. Sensus formæ: *Ego absolvo te à peccatis*, est hic: Ego auctoritate mihi à Deo data, quantum est in me, tibi remitto tua peccata, vel, do gratiam de se peccatorum remissivam; unde patet, formam manere veram, etsi cadat super peccatis

4. catis per contritionem vel aliam confessionem remissis. 4. Absolutio regulariter debet esse absoluta; hinc illicita & invalida est, si detur sub conditione de futuro, v. g. *Absolvo te, si restitues, si intra tot dies concubinam dimittes*; ratio est, quia non est in potestate Ministri post applicatam materiam & formam suspendere valorem Sacramenti. Vid. *Cas. 88. n. 17.* Valet tamen sub conditione de præsenti & Sacramento intrinseca, v. g. *Absolvo te, si verè doleas, si vis restituere, offensam remittere, occasiones fugere, &c.* imò quandoque ob reverentiam Sacramenti sub conditione dari debet, v. g. dum Confessarius prudenter dubitat, an pœnitens sit dispositus, an habeat materiam sufficientem, an adhuc vivat, &c. Sufficit autem talem conditionem apponere in mente, etsi consultum sit eam etiam exprimere voce, maximè si forma aliis audientibus proferatur. 5. In eadem confessione super eadem peccata sine causa repetere absolutionem per se est mortale, quia secunda absolutio est irrita defectu novæ materiæ; plures tamen excusantur saltem à mortali ob inadvertentiam, perplexitatem, aut scrupulos, *Tamb. l. 1. c. 1. §. 3.* Si pœnitens post absolutionem statim redeat, & afferat de novo solalia, vel circumstantiam liberam, vel numerum in rō circiter satis expressum, v. g. dicit: *Circiter quinque perjeravi, & rediens dicat: Reverà pejeravi sexies, non debet inordinatè repeti absolutio, quia jam legitimè confessus & absolutus est,*

si afferat numerum vel circumstantiam necessariam, vel mortale dubium, v. g. dicit: *Fui oblitus unius fornicationis; fui oblitus, quod una fornicatio facta sit cum conjugata, debet repeti absolutio, & imponi eadem vel nova pœnitentia, ut Sacramentum sit integrum; an verò etiam dolor renovari debeat, dixi Cas. 96. n. 21.* 6. Peccat Confessarius mortaliter, si excommunicatum absolvat à peccatis, non præmissâ absolutione à censura; quia Ecclesia huic graviter prohibet usum omnis Sacramenti etiam pœnitentiæ; aliud est de suspensio & interdicto, nisi forsan interdicti causam dederit. V. dicenda *Cas. 116.* Si pœnitens accedat scienter cum excommunicatione, à qua scit Confessarium absolvere non posse, peccat mortaliter, & confessio est nulla; si verò ignarus vel oblitus suæ excommunicationis bonâ fide accedat, absolutio erit valida; aliàs enim contingere posset, ut quis per totam vitam suam bonâ fide absolveretur, & nunquam acciperet gratiam, nisi fortè perfectè contritus, quod præsumi non potest de pia matre Ecclesia, quæ pœnas suas non vult esse in destructionem, sed edificationem. *Nav. Suar. Lugo d. 16. f. 15. Dian. p. 2. t. 4. R. 78.* Si Confessarius potens absolvere à censuris, oblitum vel ignarum suæ excommunicationis absolvat formâ consuetâ: *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis & interdicti, in quantum possum, &c.* non tantùm à peccatis, sed etiam excommunicatione liberat, ita ut pœnitens postea re-

cordatus censuræ non indigeat novâ absolutione, *Lugo l.c. Tamb. l.2. c.10. §. 3.* quia Confessarius intendit absolvere, quantum potest & debet; atqui potest, ut supponitur, & etiam debet prius absolvere à censura; antequam peccatis: ergo. 7. Absolutio per se loquendo dari potest complici; ordinariè tamen fieri non expedit, maximè in materia carnis, in qua confessiones propterea sæpè sunt sacrilegæ, & novis tentationibus obnoxia; ideo in Diœcesi Colonienfi omne peccatum mortale carnis externum Confessario complici est reservatum; ut dicam *Cas. seq. n. 17.*

8. QUÆR. II. Quid circa absolutionem absentis?

ꝛ. 1. Absolutio validè dari non potest absentis, quia Clem. VIII. anno 1602. damnavit: *Licere absentis Sacerdoti per litteras vel per nuntium peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem accipere,* prohibetque ejus praxin pro omni casu; atqui si talis confessio vel absolutio esset valida, non potuisset prohiberi pro omni casu; imò jure naturali & Divino obligasset pro casu necessitatis extremæ tanquam medium necessarium salutis & à Deo institutum, & Pontifex nihil prohibere potest contra jus naturale & divinum: ergo. Unde relata propositio non solum damnata est copulativè, ut voluit *Suar.* sed & divisivè, id est, quoad utramque partem, ita ut nec valeat absolutio absentis facta, quod extra dubium est, nec confessio facta absentis, v.g. in scripto, nisi in præsen-

tia repetatur, idque declaravit ipse Clem. ex post in duobus Consistoriis, teste *Metzger n.8. Lugo d.17.n.64.* Nec obstat, quod absolvi possit moribundus sensibus destitutus, qui absente Sacerdote petit Confessarium, vel dedit signa doloris, ut dixi *Cas. præc. n. 30.* nam talis adhuc confitetur Sacerdoti præsentis per alios velut interpretes, coram quibus dedit signa doloris, vel petit Confessarium; similiter validè absolvitur, qui Sacerdoti absentis misit peccata sua in scriptis, & ex post de iisdem se coram præsentis saltem in genere accusat. 2. Difficultas est, qualiter præsens esse debeat, ut quis validè absolvi possit; nam certum est, non sufficere, quod quis possit videri vel audiri; nam audiri & videri possunt simpliciter & longissimè absentia, ut stellæ cæli, sonus tormenti bellici, &c. Dico igitur cum *Tamb. Sporer n.610.* sufficere præsentiam moralem, intra quam homines communi modo colloqui solent; quod plures extendunt ad 20. & plures passus, & admitto in casu necessitatis, dum propior accessus ad captivum, occidendum, peste infectum, &c. non conceditur. 3. Si pœnitens factâ confessione ex simplicitate vel distractione abeat ante perceptam absolutionem, aut Confessarius distractus eam dare oblitus sit, recorderetur autem, dum pœnitens dicto modo adhuc est præsens, etsi abire cœperit, validè eundem recedentem absolvit, quia est moraliter præsens, & habet jus ad absolutionem, quam petit, & adhuc pe-

peteret, si sciret se eam non percepisse, si talis pœnitens absque rubore, infamia vel alio incommodo revocari posset, id foret consultissimum; si jam longius abiit, vel nescias, quantum distet, recommenda rem Domino DEO; si ex pòst petat à te Communionem, & recorderis non datæ absolutionis, eum ante Communionem secretò absolve; quod etiam locum habet, si post breve tempus in Ecclesia vel platea, antequam credatur dolorem revocasse, tibi obviet, quia habet jus ad absolutionem, & adhuc præsumitur dispositus; sed quid si Confessarius vocetur ad moriturum, an validè eum absolvit antea des constitutus intra 20. passus, etsi eum nec videre nec audire possit? R. Nequaquam, quia eidem nondum est moraliter & humano modo præsens. D. D. cit.

10. QUÆR. III. Quid de obligatione Confessarii in genere?

R. Seq. 1. Minister hujus Sacramenti est solus Sacerdos completè ordinatus habens jurisdictionem. Est de fide ex Elov. & Trid. Dico, completè; nam si quis tantùm ordinatus sit per traditionem patenæ & calicis, accipit quidem potestatem in *Corpus Christi verum* consecrandum, non tamen in *Corpus Christi mysticum* seu fideles absolvendos; quòd si Episcopus imposuisset ei manus prætermisâ traditione calicis, ordinatio foret invalida, quia potestas absolvendi necessariò supponit potestatem consecrandi. 2. In Ministro requiritur status gratiæ, aliàs tot peccata ad-

mittit, quot pœnitentes absolvit, tot enim distincta conficit Sacramenta; probabile tamen est, absolventem in necessitate vel casu repentini obitus etiam seclusâ perplexitate non peccare mortaliter, si præviè non conteratur, imò nec venialiter, si pio motu se convertat ad Deum, & proponat opportunè confiteri. V. Cas. 88. n. 19. 3. Requiritur *Jurisdictio*, de qua Cas. seq. Deinde *congrua scientia*, ut possit esse Minister Sacramenti, Judex, Medicus, & Doctor, in his quatuor officiis fundatur omnis Confessarii obligatio, ad quæ si se sciat ineptum, ex defectu scientiæ morum vel aliunde non potest Confessionale, multò minùs parochiam admittere; aut si admisit, tenetur se intra breve tempus qualificare, vel officium dimittere; idem dic de eo, qui antecedenter fuit capax, sed ex pòst est oblitus suorum principiorum. Ratio est, quia aliàs sæpè faciet injuriam Sacramento & pœnitentibus. 4. Confessarius ut *Minister Christi* debet sollicitè, fideliter, reverenter & dignis Sacramentum ministrare; procurare, ut fiat integrè, juvando, si opus est, pœnitentes in examine, disponendo ad serium dolorem, propositum, &c. Ut *Judex* debet discernere posse inter mortalia & venialia, inter numerum & speciem; proportionatam imponere pœnitentiam, satisfactionem, restitutionem, reconciliationem, &c. Ut *Medicus* debet dare posse pœnitentias medicinales, suggerere media opportuna pro evitandis peccatis eorùm-

R. 3 rum-

rumque periculis, &c. *Ut Doctor* debet nôsse Casus, à quibus possit vel non possit absolvere, debet posse instruere in rebus fidei & ad salutem aut Sacramentum necessariis, resolvere dubia circa restitutionem, contractus, valorem matrimonii, aliasque obligationes, &c. Si dubites de sufficientia tuæ scientiæ vel habilitatis, & Superior nihilominus jubeat confessiones audire, debes obedire, quia in dubio est præsumptio pro Superiore existente in possessione potestatis præceptivæ; similiter si ab ordinariis examinadoribus debite & sine fraude sis approbatus, potes te judicare capacem, modò principiorum tuorum non obliviscaris, ac in difficilioribus libros aut viros doctos consulas; neque enim requiritur scientia summa, sed sufficit mediocris, quæ studio ac lectione conservetur augeaturque.

12. QUÆR. IV. Quid observandum Confessario circa rudes, pueros, ebriosos, &c.

13. R. Observari debent seqq. 1. Ingressurus confessionale faciat intentionem absolvendi pœnitentes, prout eorum dispositio exigit. 2. Moneat opportunè pœnitentem, si numerum vel speciem omitat, vel alterius peccatum manifestet. 3. Caveat omnem somnolentiam vel distractionem, ne confessio fiat pœnitenti gravis & odiosa, eò quòd teneatur peccata secundò repetere. 4. Sit patiens & mitis, maximè circa scrupulosos & rudes: duros & obstinatos suaviter terreat, propositâ severitate Divini

judicii, rigore pœnarum, &c. Quòd si occurrat peccatum valde enorme, non det signa admirationis vel indignationis, ne circumstantes suspicentur dici peccatum gravius, & sic frangatur sigillum. 5. Ignaros & rudes instruat circa motiva fidei, spei, contritionis, juxta formulam *Cas. 13. n. 13.* exhibitam, vel similem, doceat modum se examinandi juxta præcepta Decalogi & Ecclesiæ, juvet, si opus, in examine juxta cujuslibet statum & conditionem, interrogando primùm de minoribus, v. g. de turpi colloquio, de osculis, deinde de tactibus, desideriis, & sic consequenter; si pœnitens memoriter confiteatur, non turbet ordinem, interrogando speciem vel numerum, nisi fortè uno verbo, quando est periculum oblivionis, & statim reducat ad ordinem narrandi, ubi ultimò cessavit; in examinando numero vel circumstantiis non sit importunus vel curiosus, præsertim in materia luxuriæ, ne multa interrogando doceat, quæ pœnitens ignorabat, sicque occasionem præbeat ulteriùs investigandi, Confessionem traducendi; & si leviora, v. g. verba turpia vel cogitationes neget, opus non est interrogare de factis; satiùs est circumstantiam omiti, quàm nimiam investigationem se aut pœnitentem exponere periculo turpis consensus. 6. Sit discretus & prudens dirigendo pœnitentem, non semper secundùm opinionem rigidiorum, neque semper secundùm benigniorem, sed prout in Domino judicaveris pœnitenti magis expedire

nunc

14. nunc secundum hanc, nunc secundum illam, modò utraque verè sit probabilis & in praxi tata; ideòque oportet Confessarium scire, quanam sententiæ verè sint tales. 7. Habeat specialem modum dirigendi pueros, de quibus sapissimè dubium est, an sufficienter sint instructi, an habeant fidem & dolorem supernaturalem, an verè peccarint, &c. quòd si puer levissima quædam afferat, & dubites de sufficiente dispositione vel capacitate, eò quòd rosario suo ludat, huc illucque respiciat, &c. eum cum sola cruce dimitte: quòd si afferat graviora, aut ea, de quibus dubitas, an sint mortalia, eum ad fidem & dolorem dispone, v. g. quærendo, quare confiteatur? Si respondeat, ideò, quòd confitentes veniant ad cælum, non confitentes ad infernum; quare ulterius, unde id sciat, & an putet esse cælum? An credat, quòd peccatoribus infligatur ignis infernalis & quare? &c. Si dicat, ideò, quia Deus hoc dixit; interroga, an Deus non possit errare aut mentiri? Si respondeat benè, confirmandus est in fide, & cætera mysteria ei sunt proponenda; deinde interrogandus, quare doleat & proponat non ampliùs peccare? An possit sustinere perpetuum ignem, vel saltem tenere unum digitum in candela? &c. Item ei describi debet turpitudine peccati, quæ faciat deformem instar dæmonis; econtrà gratia Dei faciat pulchrum instar Angeli, inculcanda beneficia Divina, scilicet quòd nos creavit, redemerit proprio sanguine, quòd paratus sit dare gaudia æterna, quòd sit pulcher-

rimus, amabilissimus, dignissimus amari, &c. Quoad examen puero- rum, poterit hoc fieri circa distractio- nes, garrulitates sub Missa, mendacia, inobedientiam, rixas, cognomina, furta, illusiones senum, &c. 8. Ple- raque hæc etiam serviunt in confessio- ne adolescentum & juvenum, quibus ulterius suadenda est frequens confessio & fidelis primarum tentationum manifestatio; hæc enim sunt remedia efficacissima hanc ætatem ad quævis vitia pronam continendi in timore Domini; etiam monendi sunt, ut se solo addant numerum & speciem, eumque in finem se diligenter examinent, nec ex pudore aliquod grave omittant, aliàs committi mortale sac- rilegium. 9. Hæc omnia ferè etiam tenent de rusticis aliisque rudibus, qui quandoque magis sunt ignorantes quàm pueri, adeoque hoc vel simili modo ad dolorem disponi possunt, v. g. dicendo: Quid si offendisses Principem, qui tibi vestes, alimenta & omnia daret, qui etiam te vellet hæredem instituere, &c. econtrà vellet gravissimis pœnis afficere, ad ro- gum condemnare, casu quo in animo eum offendendi perseverares, nun- quid doleres te ejusmodi Principem offendisse, vellesque eum posthac non offendere, sed amare? &c. Ejusmodi & major Princeps est Deus, &c. Exa- men autem horum potest esse circa de- tractiones, contumelias, furta, blasphemias Sacramentales, perjuria adver- tenter facta, ebrietates, superstitiones, neglectas Missas, luxurias, &c.

10. Confessarius ebriosorum debet

15.

16.

eos

eos obligare ad evitandas occasio-
nes potationum, inò quandoque
pro pœnitentia imponere abstinē-
tiam à tali potu, maximè istis die-
bus & locis, quibus solet esse occasio
ebrietatis; quòd si nulla via potus
ob præsentiā necessariorum hospiti-
um evitari possit, poterunt adhi-
beri media naturalia contra ebrietatē,
quorum usus sine justa causa
est veniale contra temperantiam.

17. 11. Confessarius quandoque tenetur
negare absolutionem, ut si pœnitens
nolit ea facere, ad quæ sub mortali
obligatur, v. g. famam aut pecuniam
restituere, offensam remittere, im-
pedire peccata aliena, quando com-
modè potest, negotiationes illicitas
omittere, actiones scandalosas evi-
tare, occasiones proximas tollere;
econtrà si pœnitens verè est dispo-
situs, non potest sine gravi peccato
absolutio negari, quia habet jus ad
illam; potest tamen ex rationabili
causa differri, v. g. in confessione
generali per aliquot dies continuanda,
ut exploret, an pœnitens interim
faciat, quod iustus hactenus ne-
glexit, v. g. an ablata restituat, ini-
mico se reconciliet, conatum emen-
dandi adhibeat, &c.

18. QUÆR. V. Quid de constituto
in periculo vel occasione peccandi?
R. Seqq. 1. Per periculum & oc-
casionem peccandi hîc intelligitur
aliquid inclinans vel disponens ad
peccatum; quòd si adedò vehemen-
ter inclinet, ut quis consideratâ suâ
infirmatate & dispositione frequen-
ter vel communiter cadat, dicitur

respectu istius periculum proximum,
v. g. si decies eas ad domum Cajæ,
& cadas octies vel septies, domus
Cajæ erit tibi periculum proximum
& quidem moraliter certum; si cadas
ter, quater vel quinquies, erit pe-
riculum probabile; si cadas semel
vel rard, & quasi casualiter, erit
periculum leve & occasio remota,
quam non obligaris fugere, quia
ubique reperitur, & eam fugere est
ferè impossibile, alioquin, ut ait
Apost. deberemus ex hoc mundo
exire. 2. Periculum proximum
& probabile teneris fugere non tan-
tùm cum gravi tuo incommodo, ut
jam certum est, sed etiam cum jactu-
ra omnium temporalium & pericu-
lo vitæ, ut cum Cardena tenent
plerique, qui scripserunt post Pro-
positiones ab Innoc. XI. damnatas,
61. quæ sic habet: *Potest aliquando
absolvi, qui in proxima occasione pec-
candi versatur, quam potest & non vult
omittere; quinimò directè & ex pro-
posito quarit, aut ei se ingerit.* 62. Quæ
sic habet: *Proxima occasio peccandi
non est fugienda, quando causa aliqua
utilis aut honesta non fugiendi occurrit.*
Item 63. *Licuum est quarere directè
occasionem proximam peccandi pro bono
spirituali vel temporali nostro vel proximi.*
Huc etiam pertinet Propositio
41. damnata ab Alex. VII. *Non est
obligandus concubinarium ad ejiciendam
concubinam, si hæc nimis utilis esset ad
oblectamentum concubinarij, vulgo rega-
lo, & deficiente illa nimis agrè ageret
vitam, & alia epula radio magno con-
cubinarium afficerent, & alia famula
nimis*

nimis difficile inveniretur. Ratio est, quia qui amat periculum, peribit in illo, & censetur eo ipso etiam amare peccatum; hæc tamen intelligenda sunt de periculo peccandi formaliter, hoc est, consentiendi in ipsum peccatum, non autem de periculo habendi tentationes ad consensum; sic chyrurgus potest causâ medendi attingere verenda alterius, quamvis ille tactus foret occasio proxima motuum aut tentationum, dummodo non adsit periculum proximum consentiendi his motibus, uti ordinariè tum non adest ob specialem Dei gratiam, si talis se præmunit per orationem, fortia proposita, &c.

19. QUÆR. VI. Quid de consuetudinario?

R. Seqq. 1. Si seriò doleat & proponat, paratus occasiones proximas removere, primâ vice potest absolvi, imò & sæpiùs, si remedia à te præscripta adhibuerit, vel extraordinaria det signa doloris, vel sollicitè requirat nova remedia, aut paratus sit priora studiosiùs applicare. Si ter quatuorve redeat cum iisdem peccatis, cum eodem vel majori numero, vehemens est suspicio & justa præsumptio, quòd nullus vel exiguus resistendi conatus adhibitus fuerit, ac defuerit verus dolor & propositum, adeoque tunc ad tempus sine absolutione erit dimittendus, cum magna tamen discretione & prudentia, ne aut severitate avertatur à regressu, aut lenitate seduceatur, sicque peccet, ac Confessarius eum illo. Notanda hîc etiam est Pro-

R. D. Jansen Pars II.

positio 60. ab Inn. XI. damnata: *Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, modo ore proferat se dolere & proponere emendationem.* 2. Quoad consuetudinem mollitiæ, cujus occasio semper

fit præsens, vix efficacius remedium est quàm frequentissimâ confessio, v. g. bis vel ter qualibet septimana, quamvis aliquando absolutio sit differenda, ut Confessarius videat, num aliquem conatum adhibuerit; etiam adjuvabit quàm maximè ei suadere, ut manè & vespere coram Crucifixo genuflexus toto corde dicat: *Domine DEUS! qui flammæ aternas luxuriosis preparasti, promitto & roveo amore JESU pro me crucifixi, vel talis Sancti N. hac die, hac nocte, abstinere ab omni tactu turpi.* Si pœnitens desperet de emendatione, non poterit efficaciter proponere emendationem, quam sibi persuadet nunquam futuram, ideoque nec absolvi; nisi præviè eum erigas ad spem & fiduciam, qua confidat per auxilia Divina se tentationes superaturum; si tu ipse de ipsius emendatione desperes, de facto tamen eum putes habere sincerum dolorem & propositum, potes eum absolvere. 3. Si advertas pœnitentem esse in occasione proxima extrinseca,

21. coge ut eam deferat, vel si sine gravissimo damno eam deferere non possit, faciat ex occasione proxima remotam, muniendo se per quotidianas preces, proposita, confessiones, &c. Quòd si etiam his non

S ob-

obstantibus maneat idem periculum relabendi, uti ordinariè manet in fornicario, qui in propria domo habet concubinam, &c. tenetur eam tollere etiam cum periculo famæ & vitæ, aliàs absolvi non potest, *Laym. La Croix l. 5. à n. 252. Sporer n. 328.* ubi benè notat, concubinarium publicum vix unquam absolvi posse, nisi ejectâ priùs infami pellice, quia eâ non ejectâ continuat scandalum; econtra concubinarium occultum in aliquo sed rarissimo casu absolvi posse concubinâ nondum dimissâ, si scilicet pro nunc non habeat affectum ad eam, & in gravi morbo non possit habere aliam, quæ ei inserviat, aut nunc dimissa certò credatur ejus occultas turpitudines evulgatura, vel aliud damnum gravissimum illatura, tunc si credat non esse periculum lapsus, assècurè que quòd eam proximè non obstante quocunq̃ue incommodo velit dimittere, poterit Confessarius prudenter condescendere. Sed quid si filia habeat turpem consuetudinem cum famulo, quem nec potest dimittere, nec scelus sine infamia aperire, neque fugere sine gravissimis incommodis? *R.* Debet ex occasione proxima facere remotam, se indies muniendo per proposita, cavendo ejus alloquium vel consortium, servum monendo, ut dimissionem perat, vel minando sceleris manifestationem; si hæc non juvent, debet potiùs per se vel per alium crimen patri aperire, fugam vel mortem eligere, matrimonium inire, quàm cum proximo

periculo relabendi servo commanere. Idem est de filio-familias habente consuetudinem cum famula. Ulterius hîc notandum, quòd consuetudinario se jam emendare volenti suadenda sit confessio generalis; prudenter enim timeri potest, ne ejus confessiones persæpè fuerint sacrilegæ defectu efficacis propositi, quod si semper habuisset, non tam diu in prava consuetudine persistisset.

QUÆR. VII. Quid si Confessarius in suo officio erraverit? 22.

R. Si Confessarius in confessione admisit defectum, v. g. invalidè absolvendo, dando principia falsa, dicendo, contractum, votum, aut matrimonium esse invalidum, cum tamen sint valida, vel econtra; aut dixit esse licitum, quod est illicitum, &c. tenetur, si absque scandalo fieri potest, etiam post confessionem petitâ veniâ monere pœnitentem: imò si in materia restitutionis non moneat eum, quem suo consilio falso obligavit vel deobligavit, tenebitur ipse ad restitutionem, quia per suum consilium fuit injusta causa damni pœnitenti vel alteri illati: hæc tamen intellige de consilio dato ex malitia vel ignorantia culpabili; nam si datum sit bonâ fide, erit quidem obligatio pœnitentem monendi, non tamen restituendi, si monueris; uti dum casu incendis alterius ædes, teneris quidem ex justitia restringere, quantum potes, si tamen non obstante tuâ industriâ exurantur, ad nihil teneris. *V. Cas. 37. n. 16. Cas. 42. n. 3.* Unum hîc

hic adde, quòd etiam Confessarius Religiosus teneatur dictis casibus restituere, quantum sine infamia potest; poterit autem sine infamia, si ex suo peculio vel à suo Superiore petat aliquid ad necessarium & pium usum; imò oportebit emittere votum restituendi, si sic sub titulo pii voti

Superior sit faciliùs concessurus licentiam; Ratio horum est, quòd lex naturalis restituendi obliget omnes, qui per ordinaria media satisfacere possunt; sed prædicta media respectu Religiosi sunt ordinaria, & per ea satisfacere potest, ut supponitur: ergo.

CASUS XCIX.

De jurisdictione & approbatione Confessarii.

Maro Theologus interrogatur: 1. An in Confessario requiratur jurisdictio, & à quo detur, & an quisvis Sacerdos illam habeat in venialia. 2. Quid de articulo vel periculo mortis. 3. An sufficiat licentia dolo vel metu extorta, præsumpta, ratihabita. 4. An absolvere vel absolvi possit excommunicatus. 5. An error communis dei jurisdictionem. 6. Quid de jurisdictione probabili. 7. Quid sit reservatio, & à quo fieri possit. 8. An se extendat ad merè interna vel venialia, & quid hic intelligatur per lapsum carnis, homicidium, &c. 9. An de peccato dubio; quid si post confessionem cognoscatur esse certò reservatum. 10. Quid si ignoret suo peccato reservationem esse annexam. 11. Quid si confessus habenti potestatem in reservata, oblitus sit unius reservati. 12. Quid de casibus Papæ reservatis injure communi; quid circa hæc possint Regulares. 13. Quid de casibus Bullæ Cœne. 14. An incurrat reservationem Papalem, qui

ignorat vel non recordatur annexam esse excommunicationem. 15. Quid de periculo mortis. 16. Quid de us qui Romam ire non possunt. 17. Quid de reservatis in Diocesi Coloniensi. 18. An reservatio Episcopi extendat se extra Diocesim, & qui absolvere possint. 19. Quid de casibus reservatis Regularium. 20. An requiratur approbatio, & qui eam dare possint. 21. An expiret per mortem dantis. 22. Quid de Confessario Regularium. 23. An Regularis approbatus validè & licitè absolvat contra voluntatem Superiorum. 24. Quid de Confessario Monialium. 25. An approbatus pro una Diocesi sit approbatus pro altera; & quid de Religioso peregrinante. 26. An Parochus suos valeat absolvere in aliena Diocesi, vel alienos Parochianos. 27. An desinens esse Parochus desinat esse approbatus. Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid circa jurisdictionem Confessarii?

R. Seqq. 1. Ut Sacerdos validè absolvat, præter ordinem Sacerdotii